

Voci di eretiche e di eretici

HAERETICA

Opera di C. Passilongo

Prima assoluta

16 novembre 2022

Ore 19:00

Istituto Italiano di Cultura

Gjølrlingsvej 11, DK 2900

Hellerup - Copenaghen

HAERETICA

Il tema centrale dell'opera ruota intorno alla soppressione della libertà di pensiero e parola. Dieci personaggi costretti a difendere a caro prezzo la propria libertà e le proprie idee perché in contrasto con i tempi e con la società in cui essi sono immersi.

Tormenti, dilemmi, ripensamenti ma anche coraggio, sfrontatezza, orgoglio e ironia. Sentimenti contrastanti e reazioni differenti caratterizzano i canti.

—

Værkets centrale tema kredser om undertrykkelsen af tanke- og ytringsfrihed. Ti karakterer tvunget til at forsvare deres frihed og deres ideer med store omkostninger, fordi de er i kontrast til tiden og med det samfund, de er fordybet i.

Pinsler, dilemmaer, betænkeligheder, men også mod, dristighed, stolthed og ironi. Blandede følelser og forskellige reaktioner præger sangene.

Claudio Passilongo, pianoforte
Ida Nørholm, violoncello
Adam Riis, tenore
Signe Asmussen, soprano

Con la partecipazione straordinaria
di Federico Sanguineti.

Preludio

Giordano Bruno

Addio oh moto di mondi infiniti,
pondo infinito di infiniti pondi,
 migliaia di migliaia disuniti,
i quali da noi son chiamati mondi,
naturalmente congiunti ed uniti,
 divini, aurati, sottili, profondi,
con voi, mia provvidenza, fato e sorte,
 contento in pena vivo nella morte.

Farvel, uendelige verdeneres bevægelse,
uendelige legemers uendelige legeme.
Tusinder af tusinde forskellige legemer,
 som ikke kaldes verdener af os,
 naturligt forbundne og forenede,
 guddommelige, gyldne, fine, dybe,
med jer, mit forsyn, skæbne og lod,
lever jeg tilfreds med truslen om døden.

Giordano Bruno: 1548-17.2.1600, umanista e filosofo italiano. Sospettato di libero pensiero, fu convocato all'Inquisizione nel 1576, ma fuggì invece a Venezia. Dopo un lungo processo, durante il quale rimase incarcerato per anni, Bruno fu condannato come "eretico testardo" e bruciato in piazza Campo dei Fiori a Roma il 17.2.1600.

Giordano Bruno, 1548-17.2.1600, italiensk humanist og filosof. Under mistanke for fritænkeri blev han i 1576 indstævnet for inkvisitionen, men han flygtede i stedet til Venezia. Efter en langvarig proces, hvor han i årevis sad fængslet, blev Bruno dømt som "hårdnakket kætter" og 17.2.1600 brændt på torvet Campo dei Fiori i Rom.

Coda

Girolamo Savonarola

Io son Savonarola il grande eretico
bruciato con Domenico e Silvestro.
 Magicamente sono ortogenetico
e in essere ambidestro son maestro
 fin simpatetico epirogenetico:
alla fin fine pure un po' maldestro.
Qui chi mi ascolta un poco se ne accorge.
 Son la fenice che brucia e risorge.

Jeg er Savonarola, den store kætter,
brændt sammen med Domenico og Silvestro.
 På magisk vis er jeg i udvikling
og jeg er en mester i at være ambidexter,
endog sympatetisk, i bevægelse helt til enden
 omend en smule klodset.
Den, som lytter en smule til mig, er helt enig deri.
Jeg er fugl Fønix, som brænder og genopstår.

Girolamo Savonarola, 21.9.1452-23.5.1498, predicatore della penitenza e riformatore dell'ordine italiano.

Nel 1495 papa Alessandro VI lo convocò a un interrogatorio a Roma, dove doveva spiegare le sue profezie. Savonarola si rifiutò di obbedire all'ordine e nel 1497 fu scomunicato. Savonarola ha risposto sfidando pubblicamente l'autorità di Alessandro VI. Con la città ormai minacciata da un interdetto, gli oppositori di Savonarola a Firenze riuscirono a farlo condannare per eresia. Insieme a due fratelli dell'ordine, fu impiccato il 23/5/1498 e poi bruciato sul rogo in piazza della Signoria a Firenze.

Girolamo Savonarola, 21.9.1452-23.5.1498, italiensk bodsprædikant og ordensreformator.

I 1495 kaldte pave Alexander 6. ham til forhør i Rom, hvor han skulle redegøre for sine profetier. Savonarola nægtede at efterkomme ordren og blev han i 1497 ekskommunikeret. Savonarola svarede med offentligt at bestride Alexander 6.s autoritet. Da byen nu var truet af et interdikt, lykkedes det Savonarolas modstandere i Firenze at få ham dømt for kætteri. Sammen med to ordensbrødre blev han 23.5.1498 hængt og derefter brændt på bålet på Piazza della Signoria i Firenze.

Intermezzo

Guglielmina "la Boema"

Chi son io?
La morte é dietro me
Son tese le mie braccia a Lui

Come me
Tu fragile bohemian
Riempi la mia vita ormai

Nuova identità
Mi riscatterà
Le mani tue che attorno a me riscaldano
il mio cuore
E no
Mai cambierà
Mai
Non cambierà me

Non son Dio
Non chiedere pietà
Io non so far miracoli

Nuova identità
Mi riscatterà
E quanti dubbi dentro me avranno ancor
più voce

E no!
Mai finirà / Mai
Non finirà
Come te
Son fragile bohemian
Che non ha più una dignità

Hvem er jeg?
Døden er bag mig
Mine arme er udstrakt mod ham

Lige som jeg
du skrøbelige bohemian
Fyld nu mit liv

En ny identitet
vil befri mig
Dine hænder som rundt om mig varmer
mit hjerte
og nej
han vil aldrig forandre mig
aldrig
forandre mig

Jeg er ikke gud
Bed mig ikke om nåde
Jeg kan ikke udføre mirakler

En ny identitet
vil befri mig
Og hvor megen tvivl inden i mig vil få endnu
flere stemmer

og nej!
Det vil aldrig slutte / han vil aldrig ende
Det vil aldrig slutte
som dig.
Jeg er en skrøbelig bohemian
som ikke længere har en værdighed.

Guglielmina di Milano (la Boema) è una mistica italiana. Giunse a Milano nel 1260, accompagnata da un suo figlio, dove fu oblata (cioè laica che soggiornò in un luogo ecclesiastico) nell'Abbazia di Chiaravalle. È una famosa guaritrice. Diede vita ad un movimento religioso, chiamato i Guglielmiti, al quale parteciparono molte donne e alcuni esponenti dell'aristocrazia milanese. Dopo la sua morte, i suoi monaci la proposero per la canonizzazione, ma due anni dopo la sua morte, l'Inquisizione fece rimuovere le sue spoglie e probabilmente furono bruciate sul rogo.

Guglielmina di Milano (la Boema) er en italiensk mystiker. Hun ankom til Milano i 1260, ledsaget af en søn af hende, hvor hun var oblat (det vil sige en lægmand, der opholdt sig på et kirkested) i Chiaravalle-klostret. Hun er en berømt healer. Hun fødte en religiøs bevægelse, kaldet Guglielmiti, hvor mange kvinder og nogle medlemmer af det milanesiske aristokrati deltog. Efter hendes død foreslog hendes munke hende til kanonisering, men to år efter hendes død fik inkvisitionen hendes rester fjernet, og de blev sandsynligvis brændt på bålet.

Galileo Galilei

Essendo io Galilei cosa farei?
Oggi lavorerei per il mercato.
Abiurerei o non abiurerei?
A seconda di come son pagato.
Sul vero oppur sul falso giurerei
liberamente come ogni scienziato.
Senza confini come nuovo Ulisse
vivrei sull'orlo dell'apocalisse.

Da jeg er Galileo hvad ville jeg så gøre?
I dag ville jeg arbejde for erhvervslivet
Ville jeg afsværge eller ikke?
Alt efter hvordan jeg bliver betalt.
Jeg vil sværge sandt eller falsk
hæmningsløst som enhver videnskabsmand.
Uden begrænsninger som en ny Odysseus
ville jeg leve på randen af katastrofen.

Galileo è stato un filosofo, fisico e astronomo italiano. Le sue scoperte lo portarono a sostenere la visione del mondo eliocentrica di Copernico. Ciò creò un grande scalpore nella Chiesa cattolica, che lo costrinse a rinunciare alle sue opinioni e ad ammettere che la Terra era il centro dell'Universo. Tuttavia, questo è stato fatto con le dita incrociate sul retro. Galileo fu condannato al carcere.

Galileo var en italiensk filosof, fysiker og astronom. Hendes opdagelserne fik ham til at gå ind for Kopernikus' heliocentriske verdensbillede. Dette skabte et voldsomt røre hos den katolske kirke, som tvang ham til at afstå fra sine synspunkter og medgive, at Jorden var Universets centrum. Dette blev dog gjort med fingrene krydset på ryggen. Galilei blev idømt fængsel.

Intermezzo

Ipazia

(La notte delle stringhe di Alessandria)

Aria, anima, chi sei?

nel vuoto del tutto io trovo figure astratte
lacerata dall'idea che il Nulla sia già il Tutto

e dell'idea di me in questa prigionia

simile a una venere codarda

vilipesa, silenziosa, inerme, stanca e raggirata
dal timore che scorra questo spazio assente,
misera conquista.

Via da me ipocrisia, vieni, vieni a me Aperion!

Aperion!

Aria, anima, chi sei?

(Natten til Alexandrias belejring).

Luft, sjæl, hvem er du?

I altings tomrum finder jeg abstrakte former, pla-
get af idéen om at intetheden allerede er alt
og idéen om mig i dette fængsel

lig en prostitueret fej,

foragtet, tavs, forsvarsløs, træt og narret
af frygt, som raserer dette åndsfraværende rum,
ulykkelige erobring.

Hyklery - væk fra mig - kom, kom til mig Aperion!

Aperion!

Luft, sjæl, hvem er du?

Ipazia nacque ad Alessandria d'Egitto, nella seconda metà del IV secolo. Rappresentante della filosofia neo-platonica. Fu uccisa da una folla di cristiani in tumulto. Per questo, secondo il teosofo Augusto Agabiti, fu una «martire della libertà di pensiero»

Hypatia blev født i Alexandria i Egypten i anden halvdel af det 4. århundrede. Hun repræsenterer den nyplatoniske filosofi. Hun blev dræbt af et oprør blandt kristne. Til dette var hun ifølge teosofen Augusto Agabiti en "tankefrihedens martyr"

Liason

Farinata degli Uberti

Infine, condannato in questo loco,
risulto ritrovarmi disonesto
per essere, a mio modo, troppo onesto:
io, Farinata, fitto in folto fuoco.

Io che salvai Firenze è manifesto
che fiorentino essendo anch'io natio
qui dico e qui lo nego, porco Dio!
a Dante voi sapete son molesto.

Io? Se non avessi quel mio Super-io
che salvare Firenze mi permise
godrei profondo inconscio e conscio oblio.
Io? Ah, distrutta Firenze avessi io,
non sarei dove Dante a me mi mise,
ma felice godrei iper-oblio.

Endelig, dømt til dette sted
udfaldet af at finde mig umoralsk
for at være, på min egen måde, altfor moralsk.
Jeg, Farinata, opslugt af tæt ild.

At jeg reddede Firenze, er åbenbart.
at også jeg var en indfødt florentiner
Her siger jeg og her benægter jeg det, for pokker!
I ved, at Dante ikke brød sig om mig.

Jeg? Hvis ikke jeg havde dette over-jeg,
at jeg havde lov til at redde Firenze,
så ville jeg nyde ubevidst og bevidst dyb glemsel.
Jeg? Ak, Hvis jeg havde ødelagt Firenze,
så ville jeg ikke være dér hvor Dante sendte mig,
men lykkelig ville jeg nyde total glemsel.

Farinata degli Uberti fu uno dei capi della fazione ghibellina a Firenze nel Duecento. Farinata fu accusato di eresia, processato dopo la sua morte e condannato (nel 1283 le salme di lui e della moglie furono riesumate e disperse). Dante lo colloca tra gli eresiarchi del VI Cerchio dell'Inferno, avallando di fatto l'accusa di essere un seguace dell'epicureismo.

Farinata degli Uberti var en af lederne af Ghibelline-fraktionen i Firenze i det trettende århundrede. Farinata blev anklaget for kætteri, dømt efter hans død og dømt (i 1283 blev ligene af ham og hans kone gravet op og spredt). Dante placerer ham blandt kætterne fra VI Circle of Hell, og støtter effektivt beskyldningen om at være tilhænger af epikurisme.

Intermezzo

Suor Margherita e Frate Longino

Suor Margherita, ci attende il supplizio
giacché ai potenti mai ci siam piegati.
Frate Longino,
non farmi un comizio:
fra i giusti noi saremo ricordati.
Poco importa di Caio oppur di Tizio
se non saremo mai dimenticati.
Sorella, sofferenza è ben finita.
Fratello, è l'amore eterna vita.

Søster Margherita, straffen venter os
eftersom vi nu har bøjet os for de mægtige.
Broder Longino,
lad være med at give mig et folkemøde.
Vi vil ikke blive husket blandt de retfærdige.
Gud og hvermand er ligeglade
hvis vi aldrig bliver glemt.
Søster, dine pinsler snart forbi.
Broder, kærligheden er det evige liv.

Suor Margherita e Frate Longino erano seguaci di Frà Dolcino, il frate che aveva accusato Clemente V di immoralità. Furono entrambi bruciati al rogo ad opera di Papa Clemente V il 13 marzo 1307.

Søster Margherita og Frate Longino var tilhængere af Frà Dolcino, munken, der havde anklaget Clement V for umoral. Begge blev brændt på bålet af pave Clemens V den 13. marts 1307.

Giovanna d'Arco

Sotto il cielo di Rouen
(Ecco, sì! é così che andrà...)

Resterò inerte, sì!
impassibile e inerte,
soddisfazione alcuna concederò loro.

Non un guizzo, non una smorfia,
inerte e immobile, impassibile,
seguirò il mio destino fino in fondo
e non mi abbandonerò allo sconforto,

giammai vedranno le lacrime sul mio volto
e neppure un ghigno, non un lamento
- dover morir pe' l'apparenza,
che gran sdegno!

li guarderò negli occhi, certo!
ad uno ad uno,
e volgerò al cielo di Rouen il mio sguardo e lì
ti ritroverò.

Under Rouens himmel
(ja, hør her! Det er sådan det vil gå...)

Jeg vil forblive ubevægelig, ja!
upåvirkelig og ubevægelig,
ingen tilfredsstillelse vil jeg indrømme dem.

Ikke et blink, ikke en grimasse,
sløv og ubevægelig, upåvirkelig
vil jeg følge min skæbne lige til enden
og jeg vil ikke overgive mig til modløshed.

Aldrig vil de se tårer på mit ansigt
ikke engang en hånlatter, ikke en klage
- at skulle dø for et skins skyld,
sikken kæmpe foragt!

Jeg vil se dem i øjnene, helt sikkert!
Fra den ene til den anden,
og jeg vil vende mit blik mod Rouens himmel og
der vil jeg genfinde dig.

Giovanna D'Arco è stata un'eroina nazionale francese, venerata come santa dalla Chiesa cattolica, conosciuta anche come «la pulzella d'Orléans». Fu accusata di eresia e bruciata viva dopo un lungo processo.

Giovanna D'Arco var en fransk nationalheltinde, æret som en helgen af den katolske kirke, også kendt som "jomfruen fra Orleans". Hun blev anklaget for kætteri og brændt levende efter en lang retssag.

Assange

Io, Julian Paul Assange, sono la prova
che nel mondo borghese globale
libertà di parola non si trova.

Ogni cosa sia detta, ma parziale.
Chi la dice totale, a sé non giova.
Dire la verità fa molto male.
Bruciate pur le antiche pergamene.
Mentire per far soldi è il sommo bene.

Jeg, Julian Paul Assange, er beviset på
at ytringsfrihed ikke findes
i denne globale borgerlige verden.

Alt kan siges, men delvist.
Den, som siger det hele, gavner ikke sig selv.
At sige sandheden gør meget ondt.
Brænd også I de gamle pergamenter.
At lyve for at tjene penge er det højeste gode.

Julian Paul Assange, editore e attivista australiano, è il fondatore di WikiLeaks. Nel 2010 ha pubblicato una serie di fughe di notizie fornite dall'analista dell'intelligence dell'esercito americano Chelsea Manning. Il riferimento ad Assange è una specie provocazione per evidenziare che ancora oggi vige un regime di censura dovuto a un'ortodossia della informazione.

Julian Paul Assange, australsk redaktør og aktivist, er grundlæggeren af WikiLeaks. I 2010 offentliggjorde han en række lækager leveret af den amerikanske hærs efterretningsanalytiker Chelsea Manning. Henvisningen til Assange er en slags provokation for at fremhæve, at et censurregime stadig er gældende i dag på grund af en ortodoksi af information.

Slogan

Per sempre sia lodata l'eresia
è slogan da megafono in corteo.
Chi non è schiavo di un'idolatria
e non rimane fermo a Tolomeo
fissato in qualche antica sua mania
si è liberato grazie a Galileo.
Se rompi con la scienza del passato
puoi dirti finalmente acculturato

Kætteri skal lovprises for evigt
er sloganet fra megafonen i optog.
Den, som ikke er slave af afgudsdyrkelse
og som ikke forbliver tro mod Ptolemæus
fikseret i en eller anden gammel mani,
han er befriet takket være Galileo.
Hvis du bryder med fortidens videnskab,
kan du omsider kalde dig kulturelt tilpasset.

HÆRETICA

Voci di eretiche e di eretici

Opera di C. Passilongo

Testi: C.Passilongo / F. Sanguineti / M.C. D'Andrea

Musica: C. Passilongo

FEDERICO SANGUINETI

Søn af digteren og litteraturkritikeren Edoardo Sanguineti, han er fuld professor i italiensk filologi ved universitetet i Salerno. I 1985 vandt han to konkurrencer for universitetsforskere i den disciplinære sektor for italiensk litteratur, ved universitetet i Chieti og ved universitetet i Salerno. Siden 1989 har han været forsker ved universitetet i Salerno, hvor han i 2003 opnåede ansættelsen som lektor.

Mere info:

https://www.unisa.it/uploads/2060/federico_sanguineti.pdf
https://it.wikipedia.org/wiki/Federico_Sanguineti
<https://docenti.unisa.it/000800/ricerca/pubblicazioni?anno=0>

CLAUDIO PASSILONGO

Claudio Passilongo blevet uddannet som pianist og komponist men han er især en klassisk komponist: han deltog i Accademia Chigiana di Siena med Salvatore Sciarrino og Andrea Portera. Claudio har vundet internationale kompositionskonkurrencer, og hans musik er blevet spillet af bl. a. DR, Radio RAI og Radio Swiss Jazz.

Mere info:

<http://claudiopassilongo.com>
<https://spildansk.dk/kunstnere/claudio-passilongo/>
<http://komvest.dk/komponister/claudio-passilongo/>

Ida Nørholm, violoncello

Ida Nørholm er uddannet hos Troels Svane, Stanimir Todorov og Kim Bak Dinitzen på Det kgl. Danske musikkonservatorium. Ida har ydermere studeret ved Hanzehogeschool i Groningen og hos Hans Jørgen Jensen, professor ved Northwestern University i Chicago.

Mere info:

<https://www.trioismena.com/trioen/ida-norholm/>
<https://www.discogs.com/artists/1098428-Ida-Nørholm>

Adam Riis, tenore

Optræder som solist i forskellige sammenhænge i bl.a. Danmark, Skandinavien, Holland og Tyskland. Fast medlem af DR VokalEnsemblet, Ensemble Hven og Holmens Herrekvartet, og synger jævnligt med f.eks. Nederlands Kamerkoor, Theatre of Voices, Ars Nova Copenhagen.

Mere info:

<http://adamriis.dk>
<https://www.operabase.com/artists/adam-riis-2121368/it>
<https://bit.ly/3fg6LP1>

Signe Asmussen, soprano

Sopranen Signe Asmussen har for længst slået sit navn fast som en af sin generations mest efterspurgte, karismatiske og vidtfavnende danske sangerinder. Hun er en af Danmarks fineste liedsangere, og i 2009 blev hun tildelt Aksel Schiøtz Prisen for sin store indsats for liedens udbredelse.

Mere info:

<https://www.signeasmussen.dk>
<https://www.dacapo-records.dk/da/kunstnere/signe-asmussen>
<https://bit.ly/3DlryIR>